

Vztah ZRŘ a OSŘ

Odepření možnosti věc před rozhodci projednat

Použití ustanovení § 118a odst. 3, popř. § 119a odst. 1 o. s. ř.

rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. května 2010, sp. zn. 23 Cdo 3749/2008 (ASPI ID JUD167665CZ)

1. Vztah zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů a občanského soudního řádu je upraven ustanovením § 30 zákona o rozhodčím řízení, podle kterého nestanoví-li zákon jinak, užití se na řízení před rozhodci přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu. Z použití termínu „přiměřeně“ vyplývá, že rozhodčí řízení nepodléhá občanskému soudnímu řádu přímo a jeho jednotlivá ustanovení nelze použít v rozhodčím řízení mechanicky. Výraz „přiměřeně“ vyžaduje především zohlednění obecných zásad, na nichž stojí české rozhodčí řízení, to znamená použití norem občanského soudního řádu pod obecným rámcem zásad českého rozhodčího řízení. Zásadu rovnosti stran zákon o rozhodčím řízení nikterak nerozvádí stanovením konkrétních práv a povinností účastníků rozhodčího řízení a k jejímu naplnění je nutno podle § 30 zákona o rozhodčím řízení použít přiměřeně příslušná ustanovení občanského soudního řádu.

2. Za nejtypičtější případ odepření možnosti věc před rozhodci projednat, je považována nemožnost dostatečného uplatnění argumentace stran a nemožnost jejich vyjádření se ke všem relevantním skutečnostem. Obvykle bude nezbytné, aby stranám byla poskytnuta možnost vyjádřit se k tvrzením druhé strany, a to i písemně, tedy v případě žalovaného právo podat žalobní odpověď, v případě žalobce vyjádřit se k protižalobě, případně k protiargumentům uplatněným v žalobní odpovědi. V rámci jednotlivých uvedených úkonů lze považovat za důvodné, aby stranám byla poskytována nejen možnost tyto úkony učinit, ale i to, aby byla poskytnutá možnost s ohledem na všechny relevantní souvislosti dostatečná. Dalším nezbytným požadavkem pak je, aby stranám byla poskytnuta nejen možnost navrhnout důkazy k prokázání jejich tvrzení, ale tyto důkazy i provést (za předpokladu, že nejsou pro dané řízení zcela zjevně nepodstatné). Pokud důkazní návrh některé ze stran nebyl přijat, je třeba, aby rozhodci důkazní návrh uvážili a dostatečně zdůvodnili, proč navržený důkaz nebyl proveden.

Z odůvodnění:

Rozhodčí soud v rozhodčím nálezu ze dne 24. 3. 2006, sp. zn. Rsp 549/05 jako nadbytečný zamítl důkaz, jehož provedení žalobkyně (ale i žalovaná) navrhla (konkrétně šlo dle tvrzení žalobkyně o "obchodní podmínky účinné ke dni uzavření vzájemného smluvního vztahu"), a následně rozhodl tak, že se vzhledem k nepředložení tohoto důkazu žaloba zamítá, a to pro neunesení důkazního břemene.

Důvod ustanovení § 31 písm. e) ZRŘ, pro který je možné zrušit rozhodčí nález soudem, lze spatřovat v tom, že, straně nebyl poskytnuta možnost věc před rozhodci řádně projednat.

Žalobkyně tvrdila, že ve věci mělo být postupováno v souladu s podmínkami, na něž je odkazováno v čl. 1.2 Smlouvy a jež měly tvořit nedílnou součást Smlouvy, tj. Podmínky Komerční banky, a. s., pro poskytnutí a využívání přímého bankovníctví platných do dne 19. 3. 2004. V rozhodčím řízení byly žalobkyní a žalovanou předloženy toliko Podmínky Komerční

banky, a. s., pro poskytnutí a využívání přímého bankovníctví platných a účinných od 19. 3. 2004 a 24. 9. 2004. Usnesením ze dne 23. 2. 2006 Rozhodčí soud zamítl návrh na doplnění dokazování "čtením podmínek KB, a. s. pro poskytnutí a využívání přímého bankovníctví (...) platných do dne 19. 3. 2004" z důvodu nadbytečnosti.

Z odůvodnění rozhodčího nálezu Rozhodčího soudu ze dne 24. 3. 2006, sp. zn. Rsp 549/05 plyne, že *"mělo být při posuzování této sporné věci vycházeno (...) především z Podmínek Komerční banky, a. s., pro poskytnutí a využívání přímého bankovníctví, které jsou nedílnou součástí Smlouvy o používání přímého bankovníctví, které žalovaný obdržel při podpisu této smlouvy a jimiž se zavázal řídit. Tyto však nebyly žalobcem, jako tím, kdo nese důkazní břemeno, RS předloženy"*, přičemž *"žalobce (...) nevyužil svého práva navrhnout v tomto směru doplnění dokazování"*, a proto *"neunesl tím svoji důkazní povinnost"*.

Rovná možnost k uplatnění procesních práv účastníků je zkoumána ve smyslu ustanovení § 18 ZRŘ, za přiměřeného použití občanského soudního řádu.

V rámci jednotlivých procesních úkonů účastníků lze považovat za důvodné, aby stranám byla poskytována nejen možnost tyto úkony učinit, ale i to, aby byla poskytnuta nejen možnost navrhnout důkazy k prokázání jejich tvrzení, ale tyto důkazy i provést (za předpokladu, že nejsou pro dané řízení zcela zjevně nepodstatné).

Pokud důkazní návrh některé ze stran nebyl přijat, je třeba, aby rozhodce důkazní návrh uvážil a dostatečně zdůvodnil, proč navržený důkaz nebyl proveden nebo dostatečně zdůvodnil, proč navržený důkaz nebyl s odkazem na jeho nadbytečnost proveden, když by následně v rozhodčím nálezu uzavřel, že právě tento důkaz byl pro posouzení věci samé klíčový.

Zamítl-li Rozhodčí soud návrh na provedení důkazu potřebného k tvrzení žalobkyně, pro jeho nadbytečnost a poté zamítl žalobu z důvodu, že tento důkaz žalobkyně nepředložila, pak tímto postupem nebyla straně poskytnuta možnost prokázání jejich tvrzení. K tomu je nutno uvést, že rozhodčí senát pochybil, jestliže ve smyslu ustanovení § 118a odst. 3, popř. § 119a odst. 1 o. s. ř. žalobkyni nevyzval, aby bez zbytečného odkladu navrhla důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, pokud zjistil, že tyto důkazy dosud neoznačila, jak tomu bylo v souzené věci.